सन २०२१-२२ करिता बिरसा मुंडा कृषि क्रांती योजनेच्या (क्षेत्रांतर्गत व क्षेत्राबाहेरील) उर्वरीत ४० टक्के निधीच्या खर्चास प्रशासकीय मान्यता देण्याबाबत..

महाराष्ट्र शासन

कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांकः संकीर्ण-२०२१/प्र.क्र.११४/३अे,

मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरू चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक : १७ डिसेंबर, २०२१

वाचा:

१) कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. आऊयो-२४१६/प्र.क्र.१७७/४-अे, दि. ९.८.२०१७
२) कृषि व पदुम विभाग, शासन पत्र क्र. सूसिंयो-२११७/प्र.क्र.२२७/४अे, दि .१८.०९.२०१७
३) कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. आऊयो-२४१७/प्र.क्र.१२७/३-अे, दि. ३०.१२.२०१७
४) कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्र. संकीर्ण -२०१९/प्र.क्र.९०/३अे, दि .२३.०७.२०१९
५) कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्र. संकीर्ण -२०१९/प्र.क्र.९०/३अे, दि .०४.०९.२०२०
६) कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्र. संकीर्ण -२०१९/प्र.क्र.९०/३अे, दि .१२.०२.२०२१
७) वित्त विभाग शासन निर्णय क्र.अर्थसं-२०२१/प्र.क्र.४८/अर्थ-३, दि. २४.०६.२०२१
८) कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्र. संकीर्ण -२०२१/प्र.क्र.११४/३अे, दि .२०.०७.२०२१
९) वित्त विभाग शासन निर्णय क्र.अर्थसं-२०२१/प्र.क्र.४८/अर्थ-३, दि. २१.१०.२०२१
१०) आदिवासी विकास विभाग शासन निर्णय क्र.बीयुडी-२०२१/प्र.क्र.०३/कार्यासन-०६, दि.०२.११.२०२१
११) कृषि आयुक्तालयाचे पत्र क्र. विप्र.७/बि.मुं.कृ.क्रां.यो./शा.नि./३६५९८ /२०२१,दि.०८.११.२०२१

प्रस्तावना:-

राज्यातील अनुसूचित जमातीतील शेतकऱ्यांच्या उत्पन्नात वाढ करुन त्यांचे जीवनमान उंचावण्यासाठी तसेच त्यांना स्वयंपूर्ण करण्यासाठी आवश्यक बाबी विचारात घेऊन संदर्भाधीन दि. ९ ऑगस्ट, २०१७ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये आदिवासी उपयोजना सुधारित करण्यात आली आहे. संदर्भाधीन दि.३० डिसेंबर, २०१७ च्या शासन निर्णयान्वये प्रस्तुत आदिवासी उपयोजना सुधारित करून बिरसा मुंडा कृषि क्रांती योजना (क्षेत्रांतर्गत व क्षेत्राबाहेरील) राज्यात राबविण्यात येत आहे. या योजनेंतर्गत रु. १.५० लक्ष मर्यादेपर्यंत वार्षिक उत्पन्न असणाऱ्या अनुसूचित जमाती प्रवर्गाच्या शेतकऱ्यांना “नवीन विहीर खोदणे, जुनी विहीर दुरुस्ती, इनवेल बोअरिंग, वीज जोडणी आकार, पंप संच, पिव्हीसी/एचडीपीई पाईप, शेत तळयांचे प्लास्टीक अस्तरीकरण, परस बाग, सूक्ष्म सिंचन संच” या बाबींसाठी अनुदान देण्यात येते.

सन २०२१-२२ करिता आदिवासी विकास विभागाने योजनेंतर्गत बिरसा मुंडा कृषि क्रांती क्षेत्रांतर्गत उपयोजनेसाठी रू. ६२.२५८० /- कोटी (रू. बासष्ठ कोटी पंचवीस लक्ष ऐंशी हजार फक्त) आणि क्षेत्राबाहेरील उपयोजनेसाठी रु.३२.४३४६ /- कोटी (रु. बत्तीस कोटी त्रेचाळीस लक्ष शेचाळीस हजार फक्त) याप्रमाणे एकूण रू.९४.६९२६ /-कोटी (रु. चवऱ्यान्नव कोटी एकोणसत्तर लक्ष सव्वीस हजार फक्त) निधी जिल्हास्तरावर उपलब्ध करुन दिला आहे.

कोविड-१९ च्या पार्श्वभूमीवर, वित्त विभागाने संदर्भाधीन दि.२४.०६.२०२१ रोजी निर्गमित केलेल्या शासन निर्णयान्वये अर्थसंकल्पीत निधीच्या केवळ ६० टक्के निधीच वितरीत करण्याबाबत दिलेल्या निर्देशांस

अनुसरुन, विभागाच्या संदर्भाधीन दि.२०.०७.२०२१ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये, अनुसूचित जमातीतील शेतकऱ्यांसाठी बिरसा मुंडा कृषि क्रांती योजनेंतर्गत **क्षेत्रांतर्गत** उपयोजनेसाठी **रू. ३७.३५४८ कोटी** आणि **क्षेत्राबाहेरील** उपयोजनेसाठी **रु.१९.४६०७६ कोटी** याप्रमाणे एकूण **रू.५६.८१५५६ कोटी** इतक्या निधीच्या मर्यादेत कार्यक्रम अंमलबजावणीस प्रशासकीय मान्यता देण्यात आलेली आहे.

तथापि आता वित्त विभागाने संदर्भाधीन दि.२१.१०.२०२१ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार जिल्हा वार्षिक योजनेंतर्गत सर्वसाधारण घटक कार्यक्रमांतर्गतच्या निधी बरोबरच अनुसूचित जाती घटक कार्यक्रम व आदिवासी घटक कार्यक्रमांतर्गतचा १०० टक्के निधी खर्चासाठी उपलब्ध करुन देण्यात आला आहे. त्यास अनुसरुन संदर्भाधीन दि.०८.११.२०२१ च्या पत्रान्वये संचालक(विस्तार व प्रशिक्षण) यांनी सदर योजनेच्या उर्वरीत ४० टक्के निधीच्या खर्चास प्रशासकीय मान्यता देण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनास सादर केला आहे. त्यानुसार सन २०२१-२२ मध्ये अनुसूचित जमातीतील शेतकऱ्यांसाठी बिरसा मुंडा कृषि क्रांती योजनेच्या उर्वरीत ४० टक्के म्हणजेच **क्षेत्रांतर्गत** उपयोजनेसाठी **रु. २४.९०३२ कोटी** व **क्षेत्राबाहेरील** उपयोजनेसाठी **रु. १२.९७३८४ कोटी** निधीच्या मर्यादेत कार्यक्रम अंमलबजावणीस प्रशासकीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती, त्याबाबत शासनाने पुढील प्रमाणे निर्णय घेतला आहे -

शासन निर्णय:

१. सन २०२१-२२ मध्ये अनुसूचित जमातीतील शेतकऱ्यांसाठी बिरसा मुंडा कृषि क्रांती योजनेच्या उर्वरीत ४० टक्के म्हणजेच म्हणजेच **क्षेत्रांतर्गत** उपयोजनेसाठी **रु. २४.९०३२ कोटी (अक्षरी एकूण रु.चोवीस कोटी नव्वद लक्ष बत्तीस हजार फक्त)** व **क्षेत्राबाहेरील** उपयोजनेसाठी **रु. १२.९७३८४ कोटी (अक्षरी एकूण रु. बारा कोटी सत्त्यान्नव लक्ष अडतीस हजार चारशे फक्त)** निधीच्या मर्यादेत कार्यक्रम अंमलबजावणीस प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.

२. या योजनेकरिता आदिवासी विकास विभागामार्फत संबंधित जिल्हा परिषदांना निधी वितरीत करण्यात येईल आणि योजनेच्या अंमलबजावणीस वित्तीय मान्यता संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हाधिकारी यांचेकडून देण्यात यावी.

३. योजनेसाठी सदर योजनेस चालू वर्षी मंजूर केलेल्या अर्थसंकल्पीय तरतुदीच्या मर्यादेत जिल्हास्तरावर अंमलबजावणी करावी. योजनेंतर्गत चालू वर्षी मंजूर जिल्हानिहाय तरतुदींचा तपशील सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट “अ” व “ब” येथे नमुद असून सदर योजनेचा निधी चालू वर्षी संबंधीत लेखाशिर्षाखाली अर्थसंकल्पित करण्यात आलेल्या तरतूदीतून भागविण्यात यावा.

४. या योजनेंतर्गत इतर बाबींच्या सूचना संदर्भाधीन दि.२०.०७.२०२१ रोजी निर्गमित केलेल्या शासन निर्णयाप्रमाणेच राहतील व त्यांचे तंतोतंत पालन काटेकोरपणे करावे.

५. सदरचा शासन निर्णय आदिवासी विकास विभागाच्या अनौपचारीक संदर्भ क्र.२५/का-९ दि.२९/११/२०२१ अन्वये दिलेल्या मान्यतेस अनुसरुन निर्गमित करण्यात येत आहे.

६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२११२१७१५५४१६१४०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

Digitally signed by Hemant Gorakhnath Mhapankar
Date: 2021.12.17 15:56:11 +05'30'

(हे. गो. म्हापणकर)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत:

१. सचिव (कृषि) यांचे स्वीय सहायक,कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
२. प्रधान सचिव (आदिवासी विकास) यांचे स्वीय सहायक,आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
३. आयुक्त कृषि , महाराष्ट्र राज्य पुणे.
४. आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक,
५. संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे (१० प्रतीसह)
६. संचालक (फ़लोत्पादन), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य,
७. सर्व जिल्हाधिकारी व सदस्य सचिव, जिल्हा नियोजन विकास मंडळ,
८. सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद व आदिवासी उप आयुक्त
९. सर्व विभागीय कृषि सह संचालक
१०. अतिरिक्त आयुक्त, आदिवासी विकास विभाग, नाशिक/नागपूर/ठाणे/अमरावती,
११. सर्व आदिवासी विकास उपआयुक्त,
१२. सर्व जिल्हाधिकारी व सदस्य सचिव, जिल्हा नियोजन विकास मंडळ,
१३. सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद व आदिवासी उप आयुक्त,
१४. सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी
१५. सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी,
१६. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,
१७. व्यवस्थापकीय संचालक, महाबीज, अकोला,
१८. सर्व कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद
१९. महासंचालक माहिती व जनसंपर्क सचालनालय,मुंबई.
२०. महालेखापाल महाराष्ट्र (लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई/नागपूर
२१. महालेखापाल महाराष्ट्र (लेखा परिक्षा) मुंबई /नागपूर
२२. वित्त विभाग (कार्यासन -व्यय १/अर्थसंकल्प १३) , मंत्रालय, मुंबई -३२
२३. नियोजन विभाग, मंत्रालय मुंबई - ३२
२४. निवड नस्ती.

परिशिष्ट - अ

(कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. संकीर्ण -२०२१/प्र.क्र.११४/३-अे, दि. १७ डिसेंबर, २०२१ सोबतचे विवरणपत्र)

बिरसा मुंडा कृषि क्रांती योजना-क्षेत्राबाहेरील कार्यक्रमासाठी जिल्हानिहाय वार्षिक लक्षांक

(रु. हजारात)

मागणी क्र - टी-९

२२२५, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती , इतर मागासवर्ग व

७९६, जनजाती क्षेत्र उपयोजना

३३ - जिल्हा योजना

Sub scheme : TD०३०००१ - Distribution of inputs for farms regional improved tools and equipment's plan (OTSP) (बिरसा मुंडा कृषि क्रांती योजना क्षेत्राबाहेरील)

अ.क्र.	बाब	जिल्हा	रक्कम	वित्त विभागाच्या दि.२१.१०.२०२१ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार अर्थसंकल्पीत निधीच्या उर्वरीत ४० टक्के निधीची उपलब्ध तरतूद
१	३३	ठाणे	५०००	२०००
२	३३	रायगड	६०००	२४००
३	३३	पुणे	५०००	२०००
४	३३	सातारा	२०००	८००
५	३३	सांगली	२०००	८००
६	३३	सोलापूर	३०००	१२००
७	३३	कोल्हापूर	२०००	८००
८	३३	नाशिक	२००००	८०००
९	३३	धुळे	९८६२	३९४४.८
१०	३३	जळगाव	५०००	२०००
११	३३	अहमदनगर	५४४५	२१७८
१२	३३	नंदुरबार	१२००	४८०
१३	३३	औरंगाबाद	२५९०१	१०३६०.४
१४	३३	जालना	५५८५	२२३४
१५	३३	परभणी	३६००	१४४०
१६	३३	नांदेड	१००००	४०००
१७	३३	बीड	४५००	१८००
१८	३३	लातूर	१२०००	४८००
१९	३३	उस्मानाबाद	५०००	२०००
२०	३३	हिंगोली	१२०००	४८००
२१	३३	नागपूर	४४१००	१७६४०
२२	३३	वर्धा	३५०००	१४०००
२३	३३	भंडारा	३०००	१२००
२४	३३	चंद्रपुर	२६९६५	१०७८६

२५	३३	गडचिरोली	५०००	२०००
२६	३३	अमरावती	१००००	४०००
२७	३३	अकोला	१२५००	५०००
२८	३३	यवतमाळ	१४३८८	५७५५.२
२९	३३	बुलढाणा	१७३००	६९२०
३०	३३	वाशिम	१००००	४०००
३१	३१	पालघर	१०००	४००
एकूण			**३२४३४६**	**१२९७३८.४**

परिशिष्ट-ब

(कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. संकीर्ण -२०२१/प्र.क्र.११४/३-अे, दि. १७ डिसेंबर, २०२१ सोबतचे विवरणपत्र)

बिरसा मुंडा कृषि क्रांती योजना-क्षेत्रांतर्गत कार्यक्रमासाठी जिल्हानिहाय वार्षिक लक्षांक

(रु. हजारात)

मागणी क्र - टी-९				
२२२५, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व				
७९६, जनजाती क्षेत्र उपयोजना				
३१ - जिल्हा योजना				
Sub Scheme : TD०३०००२ Various agricultural development programme.Plan (TSP) (बिरसा मुंडा कृषि क्रांती योजना क्षेत्रांतर्गत)				
अ.क्र.	बाब	जिल्हा	रक्कम	वित्त विभागाच्या दि.२१.१०.२०२१ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार अर्थसंकल्पीत निधीच्या उर्वरीत ४० टक्के निधीची उपलब्ध तरतूद
१	३१	ठाणे	१००००	४०००
२	३१	रायगड	२०००	८००
३	३१	पुणे	१५०००	६०००
४	३१	नाशिक	७४९६८	२९९८७.२
५	३१	धुळे	४४४६८	१७७८७.२
६	३३	जळगाव	१६०००	६४००
७	३१	अहमदनगर	९०७५	३६३०
८	३१	नंदुरबार	१२६९३७	५०७७४.८
९	३१	नांदेड	३५०००	१४०००
१०	३१	नागपूर	७५००	३०००
११	३१	चंद्रपूर	५६५६०	२२६२४
१२	३१	गडचिरोली	८००००	३२०००
१३	३१	गोंदिया	२३६००	९४४०
१४	३१	अमरावती	३००००	१२०००
१५	३१	यवतमाळ	३६४७२	१४५८८.८
१६	३१	पालघर	५५०००	२२०००
एकूण			**६२२५८०**	**२४९०३२**